

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 585/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om utländskt ägande av energi- och elproduktion

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 585/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Janne Heikkinen /saml:

Hur utövas tillsyn över ägarförhållanden inom kritisk infrastruktur, hur bedöms den långsiktiga effekten i samband med tillståndspliktiga ägarförhållanden inom kritisk infrastruktur, och hur säkerställer statsrådet att den finländska el- och värmeproduktionen inte hamnar i auktoritära statsbolags ägo?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Tillsynen över de viktigaste ägarförhållandena inom kritisk energiinfrastruktur säkerställs genom statligt ägande i bolag som bedriver kritisk infrastruktur och genom att för dessa bolag fastställa ett strategiskt intresse och bestämma en statlig minimiägarandel för bolagen. Inom energisektorn är sådana statsbolag stamnätsbolaget för el Fingrid Oyj, överföringsnätbolaget för gas Gasgrid Finland Oy, el- och värmebolaget Fortum Abp, gasbolaget Gasum Oy, oljebolaget Neste Abp och biobränslebolaget Neova Oy. Statens ägarandel i dessa bolag kan inte underskrida den av riksdagen fastställda miniminivån. Enligt Fingrid Oyj:s bolagsordning och delägaravtal kontrollerar staten även andra ägares eventuella försäljning av aktier.

Utländska företagsköp och investeringar som gäller säkerhetskritiska objekt som registrerats i Finland bedöms och följs upp vid arbets- och näringsministeriet med stöd av lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp (172/2022). I tillsyns- och bekräftelseförfarandet vid utländska företagsköp bedöms risken för att ett ytterst viktigt nationellt intresse äventyras med tanke på tryggheten av det militära försvaret, samhällets vitala funktioner (inklusive försörjningsberedskapen), den nationella säkerheten samt de utrikes- och säkerhetspolitiska målen. I varje enskilt fall begärs utlåtanden av det myndighetsnätverk som fungerar som stöd för arbets- och näringsministeriet och från fall till fall begärs bedömningar även av andra myndigheter. Dessutom görs lämpliga riskbedömningar. När ett ytterst viktigt nationellt intresse det kräver, kan överföringen av inflytande till utlänningar och utländska sammanslutningar och stiftelser begränsas i de företag som är föremål för tillsyn.

Med företagsköp avses i lagen sådan verksamhet som leder till att en utländsk ägare utanför EU- eller EFTA-området förvärvar en bestämd andel, rösträtt eller motsvarande faktiskt inflytande i ett aktiebolag eller annat föremål för tillsyn. Vid företagsköp som riktas till försvarsindustriföretag betraktas som utländska ägare också de köpare som är etablerade inom EU- eller EFTA-området.

Samhällets vitala funktioner, till exempel infrastruktur som är kritisk med tanke på försörjningsberedskapen, såsom eldistributionsnät, är föremål för tillsyn enligt lag. Arbets- och näringsministeriet behandlar dock en begränsad andel av utländska företagsköp vid ägarbyten.

Tillsynen genomförs inte bara genom uppföljning av utlänningars företagsköp, utan också genom att utöva tillsyn över fastighetsförvärv i Finland som görs av aktörer utanför EU- och EES-området. Försvarsministeriet är ansvarig myndighet vid tillståndsförfarandet. Tillstånd för förvärv av en fastighet kan beviljas, om förvärvet inte bedöms försvåra ordnandet av landets försvar, övervakningen och tryggheten av den territoriella integriteten eller säkerställandet av gränsbevakningen, gränssäkerheten eller försörjningsberedskapen.

Vindkraftsprojekt kännetecknas av att projektutvecklarna inte köper utan hyr de områden som vindparkerna behöver. Forststyrelsen svarar för uthyrningen inom Finlands territorialvatten. För byggande och användning av vindkraftsparker inom Finlands ekonomiska zon ska statsrådets samtycke ansökas enligt lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004). Tillståndsprövningen för användning av en ekonomisk zon regleras av FN:s havsrättskonvention. I en ekonomisk zon, som utgörs av ett internationellt havsområde, finns inga privata äganderätter. FN:s havsrättskonvention ger inte möjlighet att i tillståndsförfarandet ställa villkor som rör sökandens nationalitet.

Helsingfors 24.11.2022

Näringsminister Mika Lintilä